

VALGREINAR

Aftursvar til Jóhan Carl Dam

Kaj Leo Johannesen

løgtingslimu og valevni Smbandsflokksins í Suðurstreymi

Eg haldi ikki, at vit skulu lata útlendska arbeiðs-megi ótálmaða slepp inn í land okkara. Tó skulu vit í ávisan mun hava hurðarnar opnar, á sama hátt sum føroyingar hava fingið loyvi til at arbeitt í eitt nú Íslandi í 50'unum og innan ríkið, nevniliga í Danmark fyrst í 90'unum.

Tað er eingin ivi um, at vit koma ikki at hava líkinda vørumenning, so leingi vit hava ein so vánaligan triðjálands status móttvegis ES.

Tað gongur sjón fyri søgn, at vit í lotuni eru í ferð við at avreiða alla okkara rávøru ella okk-ara arbeiðspláss til ES-virki, tí hugburðurin her heima er, at vit mugu ikki tosað ov nógv um hesi viðurskifti. Vit gera eftir mínum tykki alt ov lítið til tess at betra okkara marknaðarviðurskifti.

Havi sum sagt arbeitt við at keypt og selt fiska-vørur bæði úr Føroyum og øðrum londum síðani 1989, men tað sær tíværri út til, at ávisir politikarir halda seg vita betur enn vinnulívið í Føroyum, tá talan er um ES. Tá er ringt at fáa optimalrar loysnir.

Tað er soleiðis, at tá vit eru ein rávøru- og hálv-fabrikataúttevgari til ES-virki, so eru tað lönir og rávrupprísir, sum hava nógv at siga. Men um vit tordu at tosa um ES og fingið betri avtalur, so hevði lønarparturin ikki verið so týðandi sum hann er tað í dag, og vit høvdu kunnað tosað um at hækkað lönir, eftirsum lønarparturin í einari meira virðisøktari vøru ikki er so týðandi sum í einari sokallaðari "indu-strivøru".

Tann føroyska arbeiðs-megin er bæði rosk og mobil, um leiðslurnar klára at skapa eitt ar-beiðsumhvørvi, sum elv-ir til "motiverað" starvs-fólk. Eg havi ongantið hildið, at vaskikonurnar hava ábyrgdina, um tað ikki gongur eftir vild, men einans "leiðsla og nevnd".

Vit mugu hava betri at-

gongd til ES-marknaðin. Hetta skal tó ikki skiljast soleiðis, at vit skulu innlimast í ES, men at vit skulu arbeiða fyri betri skipanum til okkara útfłutning. Tað er ein gongd leið, so vit kunna hækka timalønina hjá arbeiðsfólkinum, sum ikki hevur ov nógv frammanundan.

Um vit skulu hava eitt framkomið vitanarsam-felag, so meti eg at ar-beiðstakarar, arbeiðsgev-arar og politikarar eiga at tosa um, hvussu framtíðin fyri føroysku ar-beiðsmegina skal skipast framyvir. Tað er ikki timalønin hjá vanligá arbeiðaranum, sum ger Føroyar verri kappingar-førar. Lat tað verða sligið fast við sje y tumma seymi!

Nú kennast vit báðir, Jóhan Carl, so lat meg sum vanligt siga tað beint fram: Eg vil altíð arbeiða fyri, at lønirnar í Føroy-um eru fult á hædd við lønirnar í okkara granna-londum. Møguliga kann eg gera ávirkan mína galdandi, innan ikki alt ov langa tíð.

Nú kennast vit báðir, Jóhan Carl, so lat meg sum vanligt siga tað beint fram: Eg vil altíð arbeiða fyri, at lønirnar í Føroy-um eru fult á hædd við lønirnar í okkara granna-londum. Møguliga kann eg gera ávirkan mína galdandi, innan ikki alt ov langa tíð.

Krøv mugu setast til givin loyvir!

Dánial Petur Hansen

Valevni hjá Sjálvstýris-flokkinum í Eysturoy

Alivinnan hevur ein sera týðandi leiklut fyri tað føroyska samfelagið - ikki minst Eysturoynna, og er sjálvstýrisflokkurin sann-førdur um at soleiðis verður eisini í framtíðini.

Men hendan framtíðin kemur ikki av sær sjálvum.

Stórar avbjóðingarnar, mugu loysast NÚ, soleiðis at tann føroyska alivinnan kann fáa teir neyðugu og

støðugu karmarnar hon hevur krav uppá. Eins og Føroya fólk eftir 20 januar hevur krav uppá eina nýggja byrjan.

Tað eru fyra høvuðs-trupulleikar í alivinnuni:

Prísirnir eru ov lágir Vit hava ILA at stríðast við Ov lítil atgongd er til kapital Og spurningurin umVeð í loyvum

Prísirnar kunnu vit ikki gera nakað við.

ILA kunnu vit gera nak-að við. Kunngerðir, ið áleggja neyðugar fyriskip-anir eru nú lýstar. Heldur enn at seta av-

markingar til kapitalin eiga vit at lata ávisar skyldur fylgja við givnum ali-loyvum.

Staðfest er við dómi, at aliloyvi kunnu setast í veð. Hesin rættur skal stað-festast í lóg fyri at eingin ivi skal valda.

Vinnulívið hevur brúk fyri umboðum í løgtingi og landsstýri, ið kunnu handla.

Ein nýggi og virkin byrj-an við Sjálvstýrisflokkin-um er tann gongda leiðin. Gott val!

Ábyrgdarfullur vinnupolitikkur støði undir samfelagnum

Björn Kalso

valevni Sambandsflokksins í Norðoyggjum

Við skilagóðum ábyrgdar-fullum vinnupolitikki, har atlit til livilíkindini hjá fólkinum koma í fyrstu røð, fer Sambandsflokkurin at byggja land eftir valið.

Sambandsflokkurin fer ikki av berum stoltleika at frásiga sær tryggjar inntøk-ur, ella at høgga sam-felagsbremsurnar í, soleiðis at hjólini støða og verandi førningurin fer framav. Í tíðum við afturgongd í búskapinum, er umráðandi, at landið er væl fyri, so lögjur kunnu gerast , fyri at tryggja stabilitet í sam-felagnum.

Vit hava síðan kreppan hasaði av mitt í 90-unum verið vitni til størstu upp-gangstíðir í føroyskari søgu. Havið hevur verið fult av fiski, góðir fiskap-rísir, rimiligr orkuprísir og metlágt rentustøði. Alt umstøður ein bert torir at

droyma um, umstøður, sum um rætt var stýrt, átti at havt tryggja okkara landi og fólki sámulig livikor nógv ár fram. Men tíverri tykist veruleikin at vera ein annar, nú vandatekin í búskaparligu gongdini koma í ljósmála.

Skal trygd fáast fyri, at vánaligu útlitini í búskap-argongdini ikki sleppa til svølla til eina veruliga kreppu, er neyðugt við framhaldandi kunnu tryggja vælføðarsamfelag-ið, sum vit øll innast inni ynskja at varðveita.

Sambandsflokkurin fer ikki, soleiðis sum hinir flokkarnir ofta føra fram, bara at høgga sparibrem-s-una í eftir valið, við tí úrsliti, at verandi førningur fer framav. Men sambands-flokkurin fer við neyðugum skerjingum í almennu um-sitingini og skilagóðum íløgupolitikki, at royna at forða fyri, at aktiviteturin í samfelagnum fellur ov nógv, serliga í økjum har aktiviteturin í vinnuni minkar. Skal vinnuføra fólkið í landinum støðast, má arbeiðsloysi haldast niðri.

Einasta boð, skulu vit droyma um eina bjarta framtíð eftir valið 20. januar, fæst við at velja Sambandsflokkin. Tað prógvaði flokkurin, tá hann vendi skeivu gongdini í kreppuni í 90-unum. Farið tí á val hesaferð og veljið Sambandsflokkin.

Einasta boð, skulu vit droyma um eina bjarta framtíð eftir valið 20. januar, fæst við at velja Sambandsflokkin. Tað prógvaði flokkurin, tá hann vendi skeivu gongdini í kreppuni í 90-unum. Farið tí á val hesaferð og veljið Sambandsflokkin.

sagt verður at teir nú eru samdir, um hvussu hetta skal gerast.

200 metrar verða bygdir uppí vøllin, so metti hann, at vøllurin var tipp-topp. - Men tað skal sjálvandi eisini fáast skil á,um soleiðis er.

200 metrar verða bygdir uppí vøllin, so metti hann, at vøllurin var tipp-topp. - Men tað skal sjálvandi eisini fáast skil á,um soleiðis er.

Hóvliga leiðin hjá løgmanni - gevur úrslit. Ásannast má, at tann hóv-liga leiðin, sum løgmaður altíð hevur vist á, er tann einasta leiðin til semju. - "Fram kemur tann í hóvliga fer".

Borgan fyri framhaldandi menning í VÁGUM X - Fólkaflokkurin

VALGREINAR

Familju- og heilsumál í 17 mánaðir

Bill Justinussen

landsstýrismaður og valevni Miðflokksins í Eysturoy Bill.teletech.fo

arøkið, forsorgarøkið, familjurættarlóggávuna, skattalóggávuna osfr.

Tey sálarsjúku

Miðflokkurin lovaði til peningajáttan til eina so stóra og umfangdani byg-ging, er ein stór uppgáva. Ynskini frá ymsu lands-stýrisokjunum eru mong, og tí verður tað altíð ein telving og ein raðfesting at fáa til vega tann neyðuga peningin á figgjarlógini. Hesa bygging havi eg sum landsstýrismaður raðfest ovarlaga, so sjúkrahú-s-verkið kann fáa betri karm-ar at virka í. At sita við ábyrgdini av hesi bygging og royna at stýra skítuni trygd heim, kemur ikki av sær sjálvum. Vit sçu, hvussu langt, langt við sið-una av, kostnaðarmetingar-nar av tinghúsinum vóru, og tá er tað ærum eitt und-ur, at figgjaraætlanin fyri bygningin við landsjúkra-húsið hevur hildið so fyri-myndarliga. Her hava mong skilagóð fólk gjørt eitt megnar arbeiði.

Nýggi IKA-heilsuskipan

Tíverri er føroyska heilsu-verkið afturðisligt viðv. teldutokni. Nógvar teldur eru, men tær samskifta ikki og onki felags kervi finst, har øll kunnu flyta upp-lýsingar sínamillum. IKA-heilsuskipanin (IKA=

Integreert Klinisk Arbejds-plads) er komin væl áleiðis, og væntandi verða fyrstu partarnir av henni settir í verk seinni í hesum árinum. Hendan skipan ger tað móguligt at stýra virksem-inum í heilsuverkinum munandi tryggja og effek-tivari. Skipanin ger tað móguligt at samskifta um sjúklingaupplýsingar frá kommunulækna til ymsu økini á sjúkrahúsunum og hinvegin, at stýra innlegg-ingum og viðgerðum, at stýra biðilistum og hava dagförd yvirlit hesum við-víkjandi, at fáa til vega dagförd hagtøl osfr. Ymsu økini so sum rannsóknar-stova, røntgen, deplarnir, sjúkrahúsiní, kommunu-lækarnarir og sjúkrahús-uttanlands koma øll at kunna samskifta á sama máli og í somu skipan, og pappírslernarir hvorva. Trygdin er í hásæti, og er

trygdin størsta orsøkin til, at hetta arbeiðið tekur langa tíð.

Sum landsstýrismaður havi eg givið umsitingini boð um at fáa til vega hesa skipan og havi samstundis fingið samgonguna at avseta 5 mió. á figgjarlóg-ini sum hvarv til hetta økið. Hendan skipan kann mugu-liga fáast við høvd og gørnum fyri 20-25 mió.

Skúlalæknaskipanin

Í mong ár hevur ongin skúlalæknaskipan verið mangastaðni í Føroyum. Altsó fáa børn í Føroyum ikki eins tilboð frá tí al-menna, og tað er ikki rætt. Øll eru eins fyri lógini, og tí eiga heilsutilboð at galda øll og ikki bert nokur út-vald. Tí havi eg sum lands-stýrismaðurin gjørt eitt uppskot til nýggja lands-skúlalæknaskipan. Upp-skotidið hevur nú verið til hoyringar hjá nógvum port-um, og eru viðmerking-arnar sum heild jáligar.

Flestu viðmerkingar eru tiknar til eftirtektar og inn-arbeiddar í lógaruppskotið. Spell, at samgongan ikki helt 14 dagar afturat, so varð uppskotið framlagt. Tankin er, at ein skúlalækni fyri alt landið við tíðini gerst sannur serfrøðingur á økinum, og á tann hátt kemur at vera ein myndug-leiki, sum tørvur er á. Ætlanin er eisini, at hann á hvørjum ári skal gera frá-greiðing um heilsustøðuna hjá børnum og geva tilmæli um generell átøk. Nógvir mogleikar fyri betradari fólkaheilsu liggja í hesi tilskipan, vit siggja neyvnan allar, fyrrrenn skipanin hev-ur virkað í eina tíð.

Eisini her var peningur settur av á figgjarlógini fyri næsta ár.

Sjúkrabilarnir

Javnan hava vit hoyrt um vána støðuna viðvíkjandi sjúkrabilunum. Men her er vend komin í. Støðan í dag er betri enn nakrantíð, nú meiri enn helvtin av bilun-um eru yngri enn 2 ár.

Eysturoyggin hevur nú altíð nýggjan sjúkrabil, tí hevur verður koyrt nógv mest, einir 10.000 km. um mána-aðin. Skipanin er tann, at tá bilurin í Eysturoyynni er 1-2 ára gamal, verður hann sett-ur inn í annað øki, og nýggjur bilur í Eystur-oyynna. Sjúkrabilurin saman við kommunulæknunum eru okkara sjúkrahús, og tí er livsneyðugt, at hesar umstøurnar eru fyrsta floks. Og tað kunnu vit eysturoyingar fegnast um, at tær eru.

Ílegugranskingin

Ílegugranskingin fekk ein frammaná fyri nókrum árum síðani. Landsstýris-

grundarlag undir langtíðar-málsetningum fyri fólka-heilsuni. Eisini undir ítøki-ligum átøkum fólkaheilsuni at frama. Grønu keksirnar vóru bert ein lítil og for-hastaður partur av fólka-heilsupolitikkinum, tí tá nýggja politiska viðgerð, og verður tað eitt mál hjá Miðflokkinum til komandi samgongusamráðingar. Her liggja ókendir mogleikar bæði fyri at finna fram til sjúkuorsøkir og harvið at finna fram til nýggjar við-gerðarhættir og heilivág, og um tað kemur hartil, kann eisini henda, at ílegu-granskingin verður ein týðandi inntøkukelda fyri føroyska samfelagið. Uttan mun til, um úrslit spyrjast burtúr tann vegin, er í øllum førum vist, at eitt granskingarumhvørvi dreg-ur serlæknar til landið og mennir munandi um fák-liga umhvørvið í Føroyum.

Samskipan av heilsuverkinum

Heilsuverkið er alt ov illa samskipað. Ein brokksjúk-lingur kann saktans ganga eitt hálvtt ár og biða eftir skurðviðgerð á lands-sjúkrahúsinum, meðan Suðuroyar og Klaksvíkar sjúkrahús onga biðirøð hava á hesum øki. Hví ikki senda sjúklingarnar á biði-lista til Klaksvíkar ella Tvøroyrar. Sjúkrahúsinu virka ov nógv hvørt í sínum lagi. Felags leiðsla og funktionsberani eindir eru helst betra loysnin. Ókanska ennát kontraktstýr-ing á ávisum okjum.

Øllum hesum situr ein bólkur og leggur síðstu hond á í hesum døgum. Tað tímalæði verður helst grundarlag hjá komandi landsstýri fyri einum betri samskipaðum heilsuverki.

Íbúðarlutaufelag er nýtt fyrirbrigdi. Hesin eigara-hátturin kemur at gera tað móguligt hjá ungum og eldri at fáa egdi tak yvir høvdið fyri munandi minni og bilígari kostnað enn tey tilboð, sum eru á marknað-inum ídag.

Eisini er málsocki leigu-lóg nú lagt undir Familju- og Heilsumálaráðið og er ætlanin at skipa leigu-marknaðin við lóg.

Framstig í samgongu-tíðarskeiðinum, sum Mið-flokkurin eisini eigur lut í:

• Berghol Øravik/Hov, lóg gjørd og peningur settur av

• Skattalættar í 2003 og 2004 fyri tilsamsans 127 mió. kr.

• Nýggi Smyril

• Ferjuhavn á Drelnesi

• Vágatunnlin

• Norðoyatunnlin

• Skúladepil við Marknagil

Framhald á næstu síðu